

RÅD FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP I
KUNNSKAPSEKTOREN – BEREDSKAPSRÅDET

Årsrapport 2023

Universitetet i Stavanger.
Foto: Marie von Krogh/UiS

Innhold

1. Om Beredskapsrådet	3
1.1. Bakgrunn for Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren	3
1.2 Organisering og medlemsoversikt	3
1.3 Ledelse av Beredskapsrådet og sekretariatet	4
2. Aktiviteter 2023	6
2.1 Internt prosjekt: Beredskapsrådets rolle og ansvar	6
2.2 Utarbeidelse av «Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i høyere utdanning»	7
2.3 Webinar om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i høyere utdanning	7
2.4 Kunnskapssektorens sikkerhets- og beredskapskonferanse 2023	8
2.5 Rådsmøter og saker som stod på agendaen i 2023	8
2.6 Andre aktiviteter i 2023	9
3. Beredskapsrådets planer for 2024	11

1. Om Beredskapsrådet

1.1 Bakgrunn for Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren

I 2017 oppnevnte Kunnskapsdepartementet (KD) Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren (Beredskapsrådet), som et frivillig tiltak for å styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i universitets- og høgscolesektoren (UH-sektoren). Medlemmene av rådet er representanter for statlige og private universiteter og høgscoleer, fagscoleer, studentsamskipnader, folkehøgscoleer og virksomheter underlagt departementet. Leder velges blant rådsmedlemmene for en periode på normalt to år. Universitetet i Stavanger (UiS) ivaretar sekretariatsfunksjonen for rådet og er kontaktpunkt mot KD.

En viktig oppgave for rådet er å legge til rette for samordnet praksis innen arbeidet med risikostyring og sikkerhet på de områder der det vurderes hensiktsmessig, og bidra til deling av beste praksis og erfaring mellom virksomhetene. Rådet skal blant annet bidra til at private virksomheter tilegner seg kunnskap om krav og føringer som er gitt fra myndighetene til de statlige institusjonene. I tillegg har rådet til hensikt å stimulere det lokale samarbeidet innenfor samfunnssikkerhet og beredskap med kommuner, nødetater, frivillige organisasjoner og andre relevante virksomheter.

1.2 Organisering og medlemsoversikt

Rådet har 14 medlemmer. Medlemsoversikt ved utgangen av 2023 er vist i tabellen nedenfor. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og Universitetet i Oslo (UiO) er faste institusjonsmedlemmer. De andre fire faste medlemmene er fagscoleene ved Nasjonalt Fagscoleeråd, folkehøyscoleene ved Folkehøgscoleerådet, Samskipnads-

rådet og Norsk Studentorganisasjon (NSO). Medlemmer oppnevnes for tre år med mulighet for re-oppnevning i tre år. I tillegg til de faste medlemmene har rådet vært tilknyttet en faglig referansegruppe, bestående av professor II Anja Dalgaard-Nielsen, professor Sissel Haugdal Jore og professor Bjørn Ivar Kruke.

Foto: Elisabeth Tønnesen/UiS

1. Om Beredskapsrådet

Medlemsoversikt per 31.12.2023

Funksjon	Oppnevnt av	Institusjon	Navn	Stilling
Rådsmedlem	UiO	Universitetet i Oslo	Johan Løberg Tofte	Seksjonssjef for HMS og beredskap
Rådsmedlem	NTNU	NTNU	Eirik Alberto Brattheim	Faggruppeleder for Sikkerhet og beredskap
Rådsleder	Universitets- og høyskolerådet	UiT-Norges Arktiske Universitet	Odd Arne Paulsen	Avd.direktør for organisasjon og økonomi
Rådsmedlem	Universitets- og høyskolerådet	Universitetet i Bergen	Roar Nese	Seksjonssjef HMS
Rådsmedlem	Universitets- og høyskolerådet	Norges miljø- og bioteknologiske universitet	Bård M. Tollefsen	Sikkerhetsleder
Rådsmedlem	Universitets- og høyskolerådet	Universitet i Agder	Jan Egil Heinicke	Sikkerhetsleder
Rådsmedlem	Universitets- og høyskolerådet	Kristiania	Pål Wæraas	Drifts- og sikkerhetssjef
Rådsmedlem	Universitets- og høyskolerådet	Handelshøyskolen BI	Simen Østgaard ¹	Sikkerhetssjef
Rådsmedlem	Nasjonalt fagskoleråd	Noroff	Ernst Sundt	Head of risk and compliance
Rådsmedlem	Folkehøgskolerådet	Folkehøgskolerådet	Anne Tingelstad Wøien	Daglig leder
Rådsmedlem	Samskipnadsrådet	Samskipnadsrådet	Fam Karine Heer Aas	Seniorrådgiver
Rådsmedlem	Kunnskapsdepartementet	Norges forskningsråd	Herleif Sandbakken	CSO/teamleder sikkerhet og beredskap
Rådsmedlem	Kunnskapsdepartementet	Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse	Agnethe Sidselrud	Fagdirektør
Rådsmedlem	Norsk Studentorganisasjon	Norsk Studentorganisasjon	Jens Kristian Øvstebø	Student

¹Simen Østgaard erstattet Magnus Wølner som rådsmedlem 1. august 2023.

1. Om Beredskapsrådet

1.3 Ledelse av Beredskapsrådet og sekretariatet

Roar Nese, seksjonssjef HMS ved Universitetet i Bergen, har vært leder for Beredskapsrådet siden september 2022.

Roar Nese

Marie Røyksund er faglig sekretariatsleder for Beredskapsrådet. Hun er til daglig ansatt som førsteamanuensis ved Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging ved Universitetet i Stavanger, hvor deler av stillingstiden benyttes til forskningsaktivitet innenfor fagfeltene risiko- og samfunnssikkerhet.

Marie Røyksund

Ingeborg Nymoen er rådssekretær. Nymoen er ansatt som seniorrådgiver ved Det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet, Universitetet i Stavanger.

Ingeborg Nymoen

2. Aktiviteter 2023

Beredskapsrådet skal i perioden 2022-2025 arbeide ut ifra følgende målsettinger:

1. Beredskapsrådets rolle og ansvar i det forebyggende sikkerhet- og beredskapsarbeidet i kunnskapssektoren er tydelig definert, avklart og implementert.
2. Beredskapsrådet har etablert et faglig fundament som omfatter aktuelle begreper, prinsipper og metoder for å tilrettelegge en felles forståelse og «beste prak-

sis» i sektorens arbeid med sikkerhet og beredskap.

3. Beredskapsrådet har etablert en oversikt over hvilke arenaer erfaringsdeling og læring skjer i sektoren i dag, og utarbeidet en strategi for hvordan denne samhandlingen kan og bør styrkes.

Målene gjenspeiles i aktivitetene som ble gjennomført dette året.

2.1 Internt prosjekt: Beredskapsrådets rolle og ansvar

I tråd med Beredskapsrådets handlingsplan 2022-2025, ble det høsten 2022 igangsatt et prosjekt hvor formålet var å arbeide målrettet med å definere og avklare rådets rolle og ansvar i det forebyggende sikkerhets- og beredskapsarbeidet i kunnskapssektoren. Dette arbeidet fortsatte i 2023. Som en del av prosjektet lagde rådet en aktøroversikt og kartla de mest hensiktsmessige arenaene for samarbeid og erfaringsutveksling.

Arbeidet resulterte i følgende justeringer:

- Mandatet ble endret, blant annet ved at rådets overordnede mål ble tydeliggjort. [Revidert mandat](#) er lagt ut på rådets hjemmesider (gjeldende fra 1. januar 2024). Forslag til revidert mandat ble behandlet i Beredskapsrådet i mai og videresendt til Kunnskapsdepartementet for en gjennomgang. Rådet godkjente det endelige mandatet i møte den 22. november.
- Arbeidsmåte og organisering ble endret ved at oppnevning av varainstitusjoner erstattes med at de faste medlemmene oppnevner et varamedlem fra egen insti-

tusjon. Antall rådsmøter økte med ett i året, til fem rådsmøter årlig.

- Årshjul ble etablert, med faste møter med Kunnskapsdepartementet (KD), Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).
- Det ble klargjort at Beredskapsrådet skal arbeide enda mer målrettet ut mot institusjonene og de etablerte nettverkene, med sikte på å samordne og dele beste praksis innen sikkerhets- og beredskapsarbeidet i sektoren.

Flere møter ble gjennomført i løpet av prosjektperioden. Rådsleder Roar Nese, sammen med sekretariatet, hadde i løpet av året dialog med både Kunnskapsdepartementet, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), nettverket Risiko og beredskap for høyere yrkesfaglig sektor (RBHY) og det uformelle universitets- og høgskolenettverket for å forankre arbeidet. Underveis i prosessen var det også møter med intern referansegruppe bestående av medlemmer fra rådet.

2. Aktiviteter 2023

2.2 Utarbeidelse av «Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i høyere utdanning»

«Tiltakslisten for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i universitets- og høyskolesektoren» ble første gang utgitt i 2018 etter oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. I etterkant av den første utgivelsen inngikk Beredskapsrådet et samarbeid med sikresiden.no og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) om å utvikle sektortilpasset materiell som omfatter både forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme og håndtering ved bekymring. Det inkluderer e-læringsressurser som kan brukes av både studenter og ansatte.

I 2022 og 2023 ble «tiltakslisten» revidert, og den nye utgaven er forenklet og oppdatert med hensyn til det gjeldende trusselbildet, i tillegg til nyere forskning innen feltet. I revidert utgave er tiltak blitt til anbefalinger, som er delt inn i tre kategorier: (1) Studentvelferd og læringsmiljø, (2) Opplæring og kompetanse og (3) Varsling og koordinering ved bekymring. Anbefalingene har fokus på

forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme, men omtaler også trusler og hatefulle ytringer mot studenter og ansatte. Målgruppen for anbefalingene er ledere på alle nivå ved høyere utdanningsinstitusjoner i Norge, både offentlige og private.

[Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i høyere utdanning](#) ble vedtatt på rådsmøte den 15. februar 2023. I arbeidet med utarbeidelsen fikk sekretariatet god hjelp av en intern referansegruppe bestående av rådsmedlemmer, og av Claudia Lentz, som er professor ved MF vitenskapelig høyskole og medlem av Regjeringens ekstremismekommisjon. Professor II Anja Dalgaard-Nielsen og professor Sissel Haugdal Jore var også verdifulle støttespillere og bidragsyttere i revisjonsarbeidet. Sekretariatsleder Marie Røyksund ble invitert til å presentere anbefalingene på en temasamling hos Kunnskapsdepartementet den 8. mars.

2.3 Webinar om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i høyere utdanning

23. juni inviterte Beredskapsrådet utdanningsvirksomhetene til digitalt informasjonsmøte om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i høyere utdanning den. Totalt antall påmeldte var 45, og både universitets- og høyskolesektoren og folkehøyskolesektoren var representert.

Professor II ved UiS, Anja Dalgaard-Nielsen, presenterte dagens trusselbilde og snakket om radikaliseringsbegrepet, og hva som lig-

ger i det. Hun snakket også om betydningen av å styrke motstandskraften (resiliensen) vår som del av arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Sekretariatsleder Marie Røyksund presenterte de reviderte anbefalingene, og hva som er nytt siden forrige utgave av dokumentet. Det ble også vist til sikresiden.no og andre nasjonale ressurser som kan brukes til informasjon og opplæring i virksomhetene.

2. Aktiviteter 2023

2.4 Kunnskapssektorens sikkerhets- og beredskapskonferanse 2023

Kunnskapssektorens årlige sikkerhets- og beredskapskonferanse ble gjennomført ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås den 18.- 19. oktober. Konferansen ble arrangert i samarbeid med Kunnskapsdepartementet (KD) og NMBU. Hovedtema for konferansen var «Helhetlig risikostyring i kunnskapssektoren – hvordan balansere ulike hensyn, og hva skal til for å lykkes i praksis». [Programmet for konferansen finner du her.](#)

Rundt 140 deltakere deltok på dag 1 av konferansen, og 117 på dag 2. I etterkant av konferansen ble det gjennomført en evaluering, og tilbakemeldingene var jevnt over gode. Deltakerne var jevnt over godt fornøyde med tema og innhold. Enkelte ønsket seg innlegg som går mer i dybden, og noen ville ha mer rom for dialog og diskusjon i grupper. Beredskapsrådet tar med disse innspillene i planleggingen av konferansen i 2024.

2.5 Rådsmøter og saker som sto på agendaen i 2023

Beredskapsrådet hadde fire ordinære møter i 2023:

- 15. februar (heldagsmøte ved Universitetet i Oslo, UiO)
- 25. mai (digitalt halvdagsmøte)
- 29. august (heldagsmøte ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU)
- 22. november (digitalt halvdagsmøte)

Offisielle [referater fra møtene](#) er publisert på rådets nettsider.

Ferdigstillelsen av de reviderte anbefalingene for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme», Kunnskapssektorens sikkerhets- og beredskapskonferanse og «Prosjekt roller og ansvar» har vært en stor del av rådets arbeid i 2023, men også andre temaer er blitt belyst. Nedenfor følger noen saker som stod på agendaen i året som gikk:

Dialogmøter mellom HK-dir og utdanningsinstitusjonene

I Tildelingsbrevet for 2022 fikk Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) i oppdrag av Kunnskapsdepartementet (KD) å etablere et fagmiljø som omfatter alle sikkerhetsområdene, det vil si informasjonssikkerhet, samfunnsikkerhet og beredskap og nasjonal sikkerhet. Som del av oppdraget,

skal HK-dir vedlikeholde en løpende situasjonsforståelse for departementet gjennom en årlig tilstandskartlegging som inkluderer alle sikkerhetsområdene, og rapportere om dette til KD. Direktoratet skal også foreslå risikoreduserende tiltak på sektornivå.

Gjennom 2023 ble Beredskapsrådet invitert til å delta i diskusjoner knyttet til HK-dir sitt nye oppdrag, og særlig relatert til dialogmøtene som Direktoratet hadde med utdanningsinstitusjonene. Rådet fikk også anledning til å gi innspill på arbeidsmetode og kommentere på foreløpige funn.

Eksportkontroll/ulovlig kunnskapsoverføring

I forlengelsen av webinar om forebygging av ulovlig kunnskapsoverføring, som ble arrangert i samarbeid med Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Cybersikkerhetssenteret i november 2022, ble det bestemt å samle gruppen som bidro i arbeidet med å utvikle utkastet til en sektorveileder; «Hvordan forhindre ulovlig kunnskapsoverføring» (tentativ tittel). Denne veilederen ble satt på vent i 2021 i påvente av forslag til revidert eksportkontrollforskrift. Etter ønske fra Beredskapsrådet gjennomførte arbeidsgruppen et møte i januar for å se på muligheten for å ta opp igjen arbeidet med veilederen. Samtidig kom det signaler om at de nye retningslinjene for

2. Aktiviteter 2023

ansvarlig internasjonalt samarbeid, som var under utarbeidelse av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), også skulle inkludere ulovlig kunnskapsoverføring. Etter en samlet vurdering ble det derfor bestemt å nok en gang avvente en ferdigstillelse av Beredskapsrådets forslag til veileder for å unngå at det oppstår sprikende råd og anbefalinger i sektoren.

Høring: Retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid

I april ga Beredskapsrådet høringsinnspill til HK-dir og Forskningsrådet i deres arbeid med nye retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid.

Orienteringer til Beredskapsrådet i 2023:

- **Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir)** om oppdraget fra Kunnskapsdepartementet.
- **Risiko og beredskap for høyere yr-**

kesfaglig sektor (RBHY) om nettverkets mandat og arbeid så langt, samt planlagte aktiviteter og utarbeidelse av handlingsplan for 2024. I tillegg fikk rådet presentert resultatene fra en spørreundersøkelse gjennomført blant fagskolene.

- **NTNU** om etablering av sikkerhets- og beredskapsorganisasjon, Vakt & Service sin rolle innen sikkerhets- og beredskapsorganiseringen og om oppfølging av eksportkontroll som en del av en helhetlig tilnærming til sikkerhet. Det ble også lagt frem forslag om å etablere et uformelt forum for de som jobber med eksportkontrolltematikken ved institusjonene.
- **UiO** om erfaringer i forbindelse med alvorlig voldshendelse ved semesterstart.
- **NMBU** om initiativet til å etablere et nettverk for eksportkontroll/ulovlig kunnskapsoverføring for utdannings- og forskningsinstitusjonene.

2.6 Andre aktiviteter i 2023

Konferanser og arrangementer

- Rådsleder Roar Nese deltok på Rundebord for akademisk samarbeid med Kina i regi av Kunnskapsdepartementet (KD) den 14. april ved Oslo Met.
- Sekretariatsleder Marie Røyksund deltok på Rundebord for akademisk samarbeid med Kina i regi av Kunnskapsdepartementet den 11. september ved Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI).
- Samling i regi av sikresiden.no 22. og 23. mars. Sekretariatsleder Marie Røyksund holdt et innlegg med temaet «Hvordan kan vi jobbe forebyggende med radikalisering?».
- Sekretariatsleder holdt innlegg på Frokostseminar for Vernetjenesten ved Universitetet i Bergen den 21. november med «Sikkerhet og beredskap i UH-sektoren» som tema.

- Sekretariatsleder holdt innlegg på møte i Universitets- og høgskolerådets (UHR) administrasjon 8. desember med temaet «Sikkerhet og beredskap i UH-sektoren».

Øvrig møtevirksomhet og samarbeid (Rådsleder og/eller sekretariat)

- Årlig fellesmøte med KD, Direktorat for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og NOKUT 13. januar med fokus på roller og ansvar i lys av HK-dir sitt nye oppdrag som fagmyndighet for alle tre sikkerhetsområdene.
- Arbeidsmøte mellom Beredskapsrådet og Nettverk for Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU) 6. februar som ble gjennomført ved Universitetet i Stavanger (UiS). Tema for møtet var felles utfordringer innen sikkerhet og beredskap, og videre samarbeid.
- Kontaktmøte med HK-dir 8. mars (digitalt)

2. Aktiviteter 2023

- Intern heldags workshop 31. mai ved UiS med tema «Styringssystem for sikkerhet, modell for UH-sektoren». I møtet deltok Beredskapsrådet, representert ved Universitetet i Agder (UiA), UiB, og Universitetet i Oslo (UiO), i tillegg til ansatte fra UiS.
- Møte med KD 12. juni (digitalt)
- Kontaktmøte med HK-dir 31. august (digitalt)
- Møter med KD 28. og 29. september
- Møte med UHR-sekretariatet 28. september
- Statusmøte med Folkehøgskolerådet 15. november
- Deltakelse på Sektormøte om sikker-

het og Nettverk for nasjonal sikkerhet i kunnskapssektoren 30. november og 1. desember i regi av KD

- Deltakelse i det uformelle UH-nettverket og det nyopprettede nettverket for eksportkontroll/kunnskapsoverføring

Sekretariatet hadde ellers løpende dialog- og statusmøter med kontaktperson i Kunnskapsdepartementet og med [Sikresiden.no](https://www.sikresiden.no), i tillegg til å følge opp direkte henvendelser fra utdanningsinstitusjoner og underliggende virksomheter. Slike henvendelser gjaldt for eksempel spørsmål om ROS-veilederen eller generelle spørsmål rundt risikostyring/sikkerhetsstyring.

3. Beredskapsrådets planer for 2024

3. Beredskapsrådets planer for 2024

I 2024 skal Beredskapsrådet fortsette å utvikle og forbedre måten erfaringsdeling og samordning av praksis skjer gjennom blant annet informasjon på nettsiden, den årlige konferansen og digitale arrangementer. Beredskapsrådets mandat inkluderer også fagskoleskolene, folkehøgskolene og samskipnadene, noe som også fordrer en tilpasning når det gjelder arbeidet med sikkerhet og beredskap. Det er et ønske for Beredskapsrådet å styrke samhandlingen inn mot disse. Noen av de planlagte aktivitetene er:

- Kartlegge og få en oversikt over informasjonsbehov i sektoren. Institusjonene har ulike forventninger og behov når det gjelder samarbeid og støtte.
- Utarbeide en kommunikasjonsstrategi
- Revidere Beredskapsrådets nettside
- Årlige kontaktpunkt med Folkehøgskolerådet, Fagskolerådet / Risiko og beredskap i høyere yrkesfaglige utdanning (RBHY-nettverket) og Samskipnadsrådet
- Arrangere faglig webinar tilpasset folkehøgskolene i samarbeid med Folkehøgskolerådet
- Delta på medlemsmøte hos RBHY-nettverket i løpet av våren 2024

Videre har Beredskapsrådet planer om å produsere relevant faglig innhold til sektoren. I 2024 er «Felt og tokt» valgt som fokusområde, et tema som er høyst relevant for de aller fleste utdannings- og forskningsinstitusjoner. I tillegg vil rådet fortsette å jobbe med problemstillinger innen risikostyring/sikkerhetsstyring og eksportkontroll/ulovlig kunnskapssamarbeid, sammen med aktuelle fagmiljø, de ulike nettverkene i sektoren, myndighetene og sikresiden.no. Det tas sikte på å formidle faglig innhold til sektoren gjennom både skriftlige ressurser og ulike arrangement. Den årlige sikkerhets- og beredskapskonferansen, som høsten 2024 skal arrangeres ved Universitetet i Stavanger, er Beredskapsrådets viktigste arena for kunnskapsdeling og samhandling med sektoren.

I 2024 skal det også utarbeides nye mål og handlingsplaner for den neste treårsperioden, 2025-2027. Som del av dette arbeidet, vil Beredskapsrådet evaluere og identifisere læringspunkter fra arbeidsmåte og måloppnåelse fra forrige periode. Rådet vil også ha en dialog med de sentrale aktørene i sikkerhets- og beredskapsarbeidet underveis i prosessen.

